

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU
BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL OFFICE OF STATISTICS

GODINA / YEAR III

SARAJEVO, 24. 11. 2011.

BROJ / NUMBER: 10.2.2

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

BRUTO DODANA VRIJEDNOST I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD U 2010., DOHODOVNI PRISTUP

GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT FOR 2010, INCOME APPROACH

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje konačne rezultate procjena Bruto domaćeg proizvoda po dohodovnom pristupu za 2010. godinu.

Obračun je urađen slijedeći koncept i preporuke međunarodnih metodologija „Sistem nacionalnih računa 1993“ (SNA-93) i „Evropski sistem računa 1995“ (ESA-95).

U cilju obezbjeđivanja konzistentnosti i uspostave komparabilne serije podataka, a u skladu sa postavkama i preporukama navedenih metodologija, Federalni zavod za statistiku uradio je određena metodološka poboljšanja u procjeni Bruto domaćeg proizvoda prema dohodovnom pristupu. Metodološka poboljšanja odnose se na obračun dodane vrijednosti za osiguravajuća društva (2005.-2009. godina) u skladu sa preporukama SNA/ESA metodologija. Takođe, urađene su korekcije obračuna dodane vrijednosti po oblastima Klasifikacije djelatnosti za neinkorporirana preduzeća u vlasništvu domaćinstava za 2009. godinu.

Bruto domaći proizvod po dohodovnom pristupu se sastoji od kategorija primarnog dohotka koje rezidentne proizvodne jedinice i pojedinci primaju u procesu proizvodnje dobara i usluga. Da bi se dobio BDP u tržišnim cijenama dodani su svi porezi na proizvodnju i uvoz, a oduzete su sve subvencije na proizvodnju.

Porezi na proizvode i usluge su porezi koji se plaćaju po proizvedenom ili prosljeđenom dobru i usluzi. Ovi porezi obuhvataju uvozne i izvozne dadžbine, porez na dodanu vrijednost, posebne poreze (akcize) i slično.

Ostali porezi na proizvodnju obuhvataju sve poreze koji mogu teretiti poslovne subjekte zbog angažovanja u proizvodnji, neovisno o količini ili vrijednosti proizvedenih ili prodatih dobara i usluga (porez na firmu, naknade za zaštitu okoliša, porezi i naknade za upotrebu fiksne aktive, naknade za koncesije i licence).

Subvencije na proizvode i usluge su tekuća nepovratna plaćanja države tržišnim proizvođačima namijenjena za proizvodni proces preduzeća/poduzeća, za prodaju i izvoz proizvoda.

NOTES ON METHODOLOGY

Federal Office of Statistics in this first release presents the final data on Gross domestic product estimations according to the income approach for 2010.

Calculation has been done according to the concept and recommendations of International methodologies, namely „System of National Accounts 1993“ (SNA-93) and „European system of accounts 1995“ (ESA-95).

In order to ensure consistency and comparable data series in line with the concepts and recommendations of mentioned methodologies, the Federal Office of Statistics did some methodological improvements in estimation of Gross Domestic Product by the income approach. Methodological improvements are related to the value added calculation for insurance companies (2005-2009) according to the recommendations of SNA/ESA methodologies. Also, corrections of value added have been done by divisions of Classification of Activity for unincorporated enterprises within households for 2009.

GDP by the income approach consists of the primary income categories which resident production units and individuals receive in the process of production of goods and services. In order to obtain GDP at market prices, the value of all taxes on production and imports is added and the value of all subsidies on production is deducted.

Taxes on products and services are taxes paid according to the produced or delivered good and service. These taxes consist of import and export duties, value added tax (VAT), special taxes-excise, etc.

Other taxes on production consist of all taxes that business entities incur as a result of engaging in production, independently of the quantity or value of the goods and services produced or sold (tax on firm, environmental fees, taxes on the use of fixed assets, fees for concessions and licences).

Subsidies on products and services are current unrequited payments of general government to market producers, provided for the production process of enterprises, for the sale and export of products.

Ostale subvencije na proizvodnju predstavljaju subvencije koje se ne iskazuju po jedinici proizvoda ili usluge, kao što su: subvencioniranje plata i naknada zaposlenih, subvencioniranje kamata i sl.

Sredstva zaposlenih obuhvataju sva primanja zaposlenih u novcu i naturi, koja su zaposleni primili kao naknadu za svoj rad, sve doprinose na ime socijalnog osiguranja zaposlenih (doprinosi na teret poslodavca i doprinosi na teret zaposlenih), kao i porez na dohodak.

Potrošnja fiksnog kapitala (amortizacija) predstavlja vrijednost stalnih sredstava koja se u procesu proizvodnje prenese na nove proizvode i usluge u toku/tijeku obračunskog perioda.

Bruto poslovni višak je rezidualna kategorija dodane vrijednosti po djelatnostima, koja se dobije kada se bruto dodana vrijednost umanjí za sredstva zaposlenih i neto ostale poreze na proizvodnju (od ostalih poreza na proizvodnju oduzmu se ostale subvencije na proizvodnju).

Bruto mješoviti dohodak je alternativni izraz za poslovni višak neinkorporiranih preduzeća u vlasništvu domaćinstava, jer za njih nije moguće razdvojiti naknade po osnovu vlasništva od naknada po osnovu rada.

Neto poslovni višak/Neto mješoviti dohodak se izračunava kada se bruto poslovni višak/bruto mješoviti dohodak umanjí za potrošnju fiksnog kapitala.

Podaci su urađeni u tekućim cijenama i iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti (A17) koja je usklađena sa evropskom/europskom klasifikacijom djelatnosti NACE-rev.1.1., a poslovni subjekti su grupisani prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti (organizacioni princip), a ne prema jedinicama u sastavu (čiste djelatnosti).

Other subsidies on production are subsidies which are not recorded by unit of product or service, such as: subsidies on wages and salaries of employees, subsidies on the interests etc.

Compensation of employees includes all remunerations to employees, both in cash or in kind, which employees received as compensation for their work, all employees' and employers' social contributions, as well as income tax.

Consumption of fixed capital is the value of fixed assets that is transferred to new products and services in production process during the accounting period.

Gross operating surplus is a residual category of gross value added by the activities that remains after reducing the gross value added by compensation of employees and net other taxes on production (subsidies on production have been subtracted from other taxes on production).

Gross mixed income is an alternative term for the operating surplus of unincorporated enterprises owned by households, in which it is impossible to distinguish capital incomes from labour incomes.

Net operating surplus/Net mixed income is calculated as gross operating surplus/gross mixed income less consumption of fixed capital.

Data has been done at current prices and given by sections of Classification of Activity (A17), which is harmonized with European Classification of Activity NACE-rev.1.1. Legal entities were grouped regarding to the main activity and headquarter (organisational principle), not according to the homogeneous units.

Tabela 1. Račun stvaranja dohotka u 2009.* godini, tekuće cijene

Table 1. Generation of income account in 2009*, current prices

000 KM							
Područje djelatnosti	Bruto dodana vrijednost <i>Gross value added</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>	Neto ostali porezi na proizvodnju <i>Net other taxes on production</i>	Bruto poslovni višak/ miješani dohodak <i>Gross operating surplus/ mixed income</i>	Potrošnja fiksnog kapitala <i>Consumption of fixed capital</i>	Neto poslovni višak/ miješani dohodak <i>Net operating surplus/ mixed income</i>	Section of activity
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	790.762	123.631	-2.368	669.499	70.643	598.856	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>
B Ribarstvo	4.078	2.230	30	1.818	898	920	<i>Fishing</i>
C Vađenje ruda i kamena	362.680	321.802	3.372	37.506	66.161	-28.655	<i>Mining and quarrying</i>
D Prerađivačka industrija	1.764.698	1.195.975	16.084	552.639	485.856	66.783	<i>Manufacturing</i>
E Proizvodnja i snabdijevanje/ opskrba električnom energ., gasom/plinom i vodom	643.778	387.355	6.097	250.326	245.019	5.307	<i>Electricity, gas and water supply</i>
F Građevinarstvo	764.652	461.424	7.112	296.116	98.893	197.223	<i>Construction</i>
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila, motocikala i predmeta za vlastitu upotrebu/uporabu i domaćinstvo/kućanstvo	2.057.609	1.215.665	19.058	822.886	303.539	519.347	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles</i>
H Ugostiteljstvo	343.893	186.734	3.232	153.927	49.965	103.962	<i>Hotels and restaurants</i>
I Prijevoz, skladištenje i komunikacije	1.088.808	609.541	6.831	472.436	302.267	170.169	<i>Transport, storage and communication</i>
J Finansijsko/Financijsko posredovanje	675.813	403.677	5.934	266.202	83.037	183.165	<i>Financial intermediation</i>
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne djelatnosti	1.385.220	381.680	5.487	998.053	425.211	572.842	<i>Real estate, renting and business activities</i>
<i>od toga: imputirana renta</i>	<i>755.823</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>755.823</i>	<i>328.405</i>	<i>427.418</i>	<i>of which: imputed rent</i>
L Državna uprava i odbrana/obrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje	1.454.907	1.371.870	2.925	80.112	80.112	0	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
M Obrazovanje	779.541	726.929	2.039	50.573	39.858	10.715	<i>Education</i>
N Zdravstveni i socijalni rad	725.204	649.560	1.979	73.665	60.333	13.332	<i>Health and social work</i>
O Ostale javne komunalne, društvene i vlastite uslužne djelatnosti	337.433	259.885	2.419	75.129	41.497	33.632	<i>Other community, social and personal service activities</i>
Ukupno sve djelatnosti	13.179.076	8.297.958	80.231	4.800.887	2.353.289	2.447.598	Total of activities
UFPIIM (-)	490.685			490.685		490.685	<i>FISIM (-)</i>
Ukupno, bazne/bazične cijene	12.688.391	8.297.958	80.231	4.310.202	2.353.289	1.956.913	Total, basic prices
Porezi na proizvode i usluge i uvoz minus subvencije na proizvode (+)	2.589.335						<i>Taxes on products and services and import less subsidies on products (+)</i>
Bruto domaći proizvod (BDP) u tržišnim cijenama	15.277.726						Gross domestic product (GDP) at market prices

* Korigovani podaci

* Corrected data

Tabela 2. Račun stvaranja dohotka u 2010. godini, tekuće cijene

Table 2. Generation of income account in 2010, current prices

000 KM							
Područje djelatnosti	Bruto dodana vrijednost <i>Gross value added</i>	Sredstva zaposlenih <i>Compensation of employees</i>	Neto ostali porezi na proizvodnju <i>Net other taxes on production</i>	Bruto poslovni višak/ miješani dohodak <i>Gross operating surplus/ mixed income</i>	Potrošnja fiksnog kapitala <i>Consumption of fixed capital</i>	Neto poslovni višak/ miješani dohodak <i>Net operating surplus/ mixed income</i>	Section of activity
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	801.007	124.767	-675	676.915	70.446	606.469	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>
B Ribarstvo	3.871	2.218	34	1.619	756	863	<i>Fishing</i>
C Vađenje ruda i kamena	338.136	321.353	3.213	13.570	65.036	-51.466	<i>Mining and quarrying</i>
D Prerađivačka industrija	1.966.961	1.181.632	17.927	767.402	457.406	309.996	<i>Manufacturing</i>
E Proizvodnja i snabdijevanje/ opskrba električnom energ., gasom/plinom i vodom	669.808	393.202	6.196	270.410	249.917	20.493	<i>Electricity, gas and water supply</i>
F Građevinarstvo	657.812	412.975	6.197	238.640	96.153	142.487	<i>Construction</i>
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila, motocikala i predmeta za vlastitu upotrebu/uporabu i domaćinstvo/kućanstvo	2.126.541	1.236.819	20.069	869.653	307.293	562.360	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles</i>
H Ugostiteljstvo	378.001	191.473	3.568	182.960	54.328	128.632	<i>Hotels and restaurants</i>
I Prijevoz, skladištenje i komunikacije	1.099.572	609.742	10.710	479.120	294.213	184.907	<i>Transport, storage and communication</i>
J Finansijsko/Financijsko posredovanje	704.429	393.849	6.257	304.323	81.439	222.884	<i>Financial intermediation</i>
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne djelatnosti	1.435.454	392.755	5.986	1.036.713	435.634	601.079	<i>Real estate, renting and business activities</i>
<i>od toga: imputirana renta</i>	<i>757.686</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>757.686</i>	<i>329.214</i>	<i>428.471</i>	<i>of which: imputed rent</i>
L Državna uprava i odbrana/ obrana; obavezno/obvezno socijalno osiguranje	1.402.339	1.321.729	3.126	77.484	77.484	0	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
M Obrazovanje	796.909	741.977	2.308	52.624	40.750	11.874	<i>Education</i>
N Zdravstveni i socijalni rad	751.775	672.252	2.159	77.364	62.879	14.485	<i>Health and social work</i>
O Ostale javne komunalne, društvene i vlastite uslužne djelatnosti	344.765	261.231	2.420	81.114	39.920	41.194	<i>Other community, social and personal service activities</i>
Ukupno sve djelatnosti	13.477.380	8.257.974	89.495	5.129.911	2.333.654	2.796.257	Total of activities
UFPIIM (-)	500.681			500.681		500.681	<i>FISIM (-)</i>
Ukupno, bazne/bazične cijene	12.976.699	8.257.974	89.495	4.629.230	2.333.654	2.295.576	Total, basic prices
Porezi na proizvode i usluge i uvoz minus subvencije na proizvode (+)	2.735.597						<i>Taxes on products and services and import less subsidies on products (+)</i>
Bruto domaći proizvod (BDP) u tržišnim cijenama	15.712.296						Gross domestic product (GDP) at market prices